

साकेत्यत्राह ॥ बुद्धिरिति ॥ अस्यैव प्रपंचोऽपराधं विनेति हंतुं राक्षसानिति शेषः ॥ लोकान्वीरनकामये इति पाठे लोकाङ्गुं नेच्छामि ॥
 राक्षसवदितरप्राणिवधस्याप्येवं सति प्रसंगादिति भावः ॥ २५ ॥ नन्वस्मदपराधाकरणेऽपि आर्तमुनिजनरक्षणार्थमेव तेषां वधोऽस्त्वित्यत आह ॥ क्षत्रियाणामिति ॥ क्षत्रियाणां
 क्षत्रधर्मार्हपदप्रतिष्ठितानामतएव वीराणां राज्यरक्षणशेषतया युद्धादिप्रवृत्तिमतां एतावदनुषाकार्यं यद्वनेषु वसतां नियतात्मनामार्तानामभिरक्षणं ॥ २६ ॥ अस्माकं तु ना
 त्राप्यधिकार इत्याह ॥ कचेति ॥ क्षात्रं दुष्टवधादितपोजटावल्कलादिधारणपूर्वकं ॥ अस्माभिरिदानीमनुतिष्ठासितमिदं व्याविद्धं परस्परव्याहतं तस्माद्देशधर्मस्तपोवनधर्मस्तु
 पूज्यतां सेव्यतां ॥ २७ ॥ यतः शस्त्रसेवनात् ॥ कदर्याणां कृपणानामिव कलुषा बुद्धिर्जायते धर्मानुष्ठानविरोधिनी अतः शस्त्रसेवनं वने न कर्तव्यमिति ध्वनिः ननु क्षत्रिय
 बुद्धिर्वैरविनाहंतुं राक्षसान्दंडकाश्रितान् ॥ अपराधं विनाहंतुं लोको वीरनमस्यते ॥ २५ ॥ क्षत्रियाणां तु वीराणां वनेषु नियतात्मनां ॥ य
 नुषाकार्यमेतावदार्तानामभिरक्षणं ॥ २६ ॥ कचशस्त्रं कचवनं कचक्षात्रं तपः कच ॥ व्याविद्धमिदमस्माभिर्देशधर्मस्तु पूज्यतां ॥ २७ ॥
 कदर्यकलुषा बुद्धिर्जायते शस्त्रसेवनात् ॥ पुनर्गत्वा त्वयोध्यायां क्षत्रधर्मं चरिष्यसि ॥ २८ ॥ अक्षया तु भवेत्सीतिः श्वश्रूश्च शुरयोर्मम ॥
 यदि राज्यं हि सन्यस्य भवेत्स्त्वनिरतो मुनिः ॥ २९ ॥ धर्मादर्थः प्रभवति धर्मात्प्रभवते सुखं ॥ धर्मेण लभते सर्वधर्मसारमिदं जगत् ॥ ३० ॥
 आत्मानं नियमैस्तैस्तैः कर्षयित्वा प्रयत्नतः ॥ प्राप्य ते निपुणैर्धर्मो न सुखाल्लभते सुखं ॥ ३१ ॥ नित्यं शुचि मतिः सौम्य चरधर्मतपो वने ॥
 सर्वं तु विदितं तुभ्यं त्रैलोक्यमपि तत्त्वतः ॥ ३२ ॥ स्य मम युद्धमेव धर्मोऽत आह ॥ पुनरिति ॥ स एव तस्य देशः कालश्चेत्यर्थः ॥ २८ ॥ शस्त्रसेवननिषेधमेव
 दृढयति ॥ अक्षयेति ॥ यदि राज्यं त्यक्त्वा वने निरतस्त्वं मुनिवृत्तिर्भवेत्तदा मम श्वश्रूश्च शुरयो रक्षया प्रीतिर्भवेत् ॥ श्वशुरस्य वनवासोचितधर्मानुष्ठानेन स्वर्गलाभजा प्री
 तिः ॥ श्वश्वास्तु युद्धादिराहित्येन सुखवासजा प्रीतिरिति बोध्यं ॥ २९ ॥ हिंसा लक्षणस्याधर्मत्वात् ॥ मुनिधर्मानुष्ठानमेवोचितमित्याह ॥ धर्मादिति ॥ धर्मात् अहिंसा प्रधानात् ॥ ३० ॥
 सर्वेया धर्म एव संपाद्य इत्याह ॥ आत्मानं स्थूलदेहद्वयमित्यर्थः ॥ निपुणैः समर्थैः ॥ सुखं सुखसाधनो धर्मः ॥ ३१ ॥ उपसंहरति ॥ नित्यमिति ॥ त्रैलोक्यमपि त्रिलोक
 वर्ति प्रजाः इमं पुनर्धर्मसाधनकलाप इत्यर्थः ॥ तुभ्यं त्वया ॥ ३२ ॥